

Fiziološke i patološke promene dojki u dečjem i adolescentnom uzastu

Razvoj dojki je važan pokazatelj pubertetskog razvoja. Svaka nepravilnost u ovom procesu može uzrokovati veliku zabrinutost kako dece tako i roditelja. Deca postaju nesigurna u sebe, osećaju različitost u odnosu na vršnjake i razvijaju komplekse. Zato je važan pravilan pristup ovim pacijentkinjama, bez čudjenja i pokazivanja iznenadjenosti. Zbog izraženog stida u ovom uzrastu, neophodno je strpljenje i umeće ubedjivanja, kako bi se devojčice privolele na pregled.

Koji su najčešći urođeni nedostaci razvoja dojki?

1. Polimastia- veći broj dojki duž mlečne linije (najčešće jedna, ali nekad i više) od pazušne jame do struka.
2. Politelia- prekobrojne mamile (bradavice dojki) koje se često ne prepoznaju i smatraju se pigmentnim promenama kože.
3. Hipomastija- slabije razvijena jedna ili obe dojke
4. Makromastija- previše razvijena jedna ili obe dojke
5. Amastia- potpuno odsustvo razvoja jedne ili obe dojke
6. Asimetrija dojki- jedna dojka mnogo veća od druge

Koji su najčešći poremećaji u normalno razvijenim dojkama, koji nastaju tokom života žene?

1. Mastitis- infekcija dojke praćena razvojem upalnog procesa(zahteva AB th)
2. Displazije dojke- fibromikrocistične promene u gradji parenhima dojke

3. Makrociste- pojedinačne ili udružene ciste veličine preko 20mm (punkcija)
4. Fibroadenomi- dobroćudni tumori vezivnog tkiva -operisu se kada su veći od 20mm
5. Galaktoreja- sekrecija iz dojke koja nije povezana sa periodom dojenja, a može biti različitog uzroka: hormonski uticaju, infekcija mlečnih kanala, polipi u mlečnim kanalima, infekcija bradavice itd.

Šta podrazumeva pregled dojki devojčica u pubertetu i adolescenciji?

1. Uzimanje dobre anamneze od deteta i/ili roditelja
2. Klinički pregled koji podrazumeva inspekciju i palpaciju dojki
3. Ultrazvučni pregled dojki
4. Punkcija makrocisti i ekstirpacija fibroadenoma sa HP verifikacijom(hirurzi)

Kako se radi samopregled dojki i koji su sumnjivi nalazi?

Kod devojčica koje su dobile menarhu (prvu menstruaciju), pregledi se obavljaju nakon menstruacije, a tokom tuširanja. Nasapunjane i glatke dojke, dozvoljavaju lako klizanje prstiju po dojkama i lakše otkrivanje promena u strukturi.

Sumnjive promene su : **čvrste, bezbolne i nepokretne (fiksirane za kožu i podlogu)**. Ovi simptomi nisu tipični za dečji i adolescentni uzrast, kada su najčešće dobroćudne promene u dojkama koje su : **pokretne, bolno osetljive i elastične**.